

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dünya Adalet Projesi'nin (World Justice Project) 2025 yılı Hukukun Üstünlüğü Endeksi'ne göre Türkiye, 143 ülke arasında 118 inci sırada yer almıştır.

2015 yılında 80. sırada bulunan Türkiye, on yıl içinde 38 basamak gerileyerek hukukun üstünlüğü alanında en fazla gerileyen ikinci ülke olmuş, Doğu Avrupa ve Orta Asya bölgesinde yer alan 15 ülke arasında 14 üncü, üst-orta gelir grubundaki 41 ülke arasında ise 37'nci sırada bulunmaktadır. Puanı 0,41 olarak ölçülen ülkemiz, özellikle Temel Haklar kategorisinde 134'üncü sıraya kadar düşmüş, bölgesel ölçekte ise 15 ülke arasında son sırada bulunmaktadır.

Bireylerin özel hukuk kapsamındaki uyuşmazlıklarını bağımsız, tarafsız ve erişilebilir bir yargı önünde makul sürede ve hakkaniyete uygun biçimde çözebilme kapasitesini ifade eden Medeni Adalet göstergesinde ise Türkiye, 143 ülke arasında 127'nci, bölgesel ölçekte 15 ülke arasında son sırada yer almıştır.

Yargının bağımsız bir denetim mekanizması olarak yürütmenin hukuka aykırı işlemlerine sınır koyabilme kapasitesinin ölçüldüğü Hükümetin Yetkilerinin Sınırlandırılması kategorisinde ise 136'nci sırada yer almakta olup, 2015 yılında bu alanda 95 inci sıradayken 2025 itibarıyla 136'nci sıraya düşmesi, güçler ayrılığı ilkesinin ve yargısal denetim mekanizmalarının fiilen zayıfladığını göstermektedir.

2015 yılında 0,46 olan endeks puanı, yıllar içinde kademeli bir düşüş göstermiştir. Endeks, hükümetin yetkilerinin sınırlandırılması, yolsuzlukla mücadele, açık yönetim, temel haklar, güvenlik, düzenleyici uygulamalar, medeni adalet ve ceza adaleti olmak üzere sekiz ana alandaki performansı ölçmektedir. Türkiye, göstergelerin tamamında son on yılın en düşük seviyelerine gerilemiştir.

Yargı bağımsızlığının zayıflaması, temel hakların korunamaması ve idarenin hesap verebilirliğini sağlayan denetim mekanizmalarının etkisizleşmesi, hukuk devletinin kurumsal zeminini sarsarak yargı erkine duyulan güveni zedelemiş, idarenin hukuka bağlılık ilkesini gölgelemiş ve bireylerin hak arama özgürlüğünü fiilen daraltmıştır.

Hukuk devleti ilkesinin güçlendirilmesi, yargı süreçlerinde tarafsızlığın ve etkin denetimin sağlanması, yolsuzlukla mücadelede idari mekanizmaların işler hale getirilmesi ve kamu yönetiminde hesap verebilirliğin artırılması amacıyla Türkiye'nin hukukun üstünlüğü

alanındaki mevcut durumunun nedenleriyle birlikte araştırılması, ulusal düzeyde iyileştirme önerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda, Türkiye'nin WJP 2025 Hukukun Üstünlüğü Endeksi'ndeki konumunun, endekste düşüşe yol açan hukuki, idari ve kurumsal nedenlerin tespiti ile hukukun üstünlüğünü güçlendirecek yapısal reform alanlarının belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci, TBMM İktüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 10.02.2026

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
Grup Başkanı

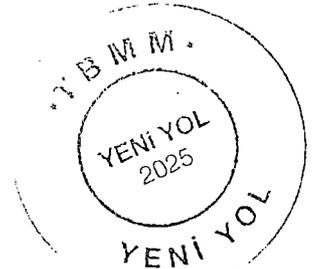
GEREKÇE

Dünya Adalet Projesi'nin 2025 verileri, Türkiye'de hukukun üstünlüğü ilkesinin son yıllarda belirgin biçimde gerilediğini ortaya koymaktadır. Endekste on yıl içinde 38 sıra düşülmesi, artık kalıcı bir yönetim sorunundan söz edilmesi gerektiğini göstermektedir.

Türkiye'nin 0,41 puanla 143 ülke içinde 118'inci sraya gerilemesi, Doğu Avrupa ve Orta Asya bölgesinde 14'üncü, üst-orta gelir grubundaki 41 ülke içinde ise 37'nci sırada yer alması, durumun bölgesel ve ekonomik açıdan da yapısal bir nitelik taşıdığını göstermektedir.

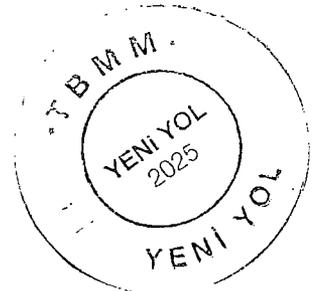
Hukukun üstünlüğü endeksi; hükümetin yetkilerinin sınırlandırılması, yolsuzlukla mücadele, açık yönetim, temel haklar, güvenlik, düzenleyici uygulamalar, medeni ve ceza adaleti gibi sekiz ana göstergede ülkelerin performansını ölçmektedir. Türkiye, bu göstergelerin tamamında son on yılın en düşük seviyelerine gerilemiştir.

Yargı bağımsızlığının zedelenmesi, yürütmenin denetimden uzaklaşması, temel hak ve özgürlükler alanında artan kısıtlamalar ve kamu yönetiminde hesap verebilirliğin zayıflaması bu tablonun başlıca nedenleri arasında yer almaktadır.

Söz konusu gerileme, hukuk devleti ilkesinin varlık koşullarını aşındırmakta, yargı erkinin bağımsızlığına gölge düşürmekte ve idarenin eylem ve işlemlerinin meşruiyet zeminini tartışmalı bir alana taşımaktadır.

Hukukun üstünlüğü ilkesi, demokratik rejimin temel dayanağıdır. Bu ilkenin zayıflaması, vatandaşın hakkını arama yollarını daraltır, denetimi etkisiz hale getirir. Bu nedenle Türkiye'nin bu alandaki gerilemesinin kaynaklarını tespit etmek ve adalet sistemini güçlendirecek yapısal adımları belirlemek amacıyla Meclis Araştırması yapılması elzemdir.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEK	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	

